

УДК 343.341.3:343.85

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.4.66>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НПУ У ПРОТИДІЇ НЕЗАКОННОМУ ОБІГУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, ПОВ'ЯЗАНОМУ З ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ ТА ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Франків В.В.

ад'юнкту відділу

аспірантури (ад'юнктури) і докторантури

Національна академія внутрішніх справ

ORCID: 0009-0005-7348 0214

e-mail: mega_vovanchik@ukr.net

Гелемей М.О.,

кандидат юридичних наук, доцент

провідний науковий співробітник відділення

організації наукової роботи здобувачів вищої освіти

відділу організації наукової діяльності

Національної академії внутрішніх справ

ORCID: 0000-0002-2608-9117

e-mail: gelemei_mykola@hotmail.com

Франків В.В., Гелемей М.О. Організаційно-правові засади діяльності НПУ у протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, пов'язаному з організованими групами та злочинними організаціями.

У роботі розглядаються основні аспекти, пов'язані з цим видом злочинної діяльності, зокрема механізми поширення незаконної зброї, способи її постачання та використання в організованих злочинних групах. Автори акцентують увагу на новітніх методах протидії незаконному обігу зброї, зокрема на правових і технічних інструментах, які використовуються для виявлення, припинення та запобігання поширенню зброї серед організованих злочинних груп. Звернено увагу на нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділів поліції у сфері протидії з незаконному обігу зброї, що базуються на міжнародних конвенціях, угодах, а також на внутрішньодержавному законодавстві. Відмічено діяльність ключових підрозділів Національної поліції України, що займаються протидією незаконному обігу вогнепальної зброї. Зазначається, що кримінальна поліція здійснює оперативно-розшукову діяльність, що включає в себе ідентифікацію, фіксацію, розслідування та ліквідацію каналів незаконного обігу зброї, а також взаємодію з іншими підрозділами правоохоронних органів. Особливу увагу приділено профілактичним заходам, спрямованим на попередження незаконного обігу зброї, оскільки це дозволяє не тільки зменшити кількість злочинів, пов'язаних з насильством, а й запобігти виникненню нових організованих злочинних угруповань. Наголошено, що в умовах сучасної кримінальної ситуації кримінальна поліція займає центральне місце в структурі боротьби з незаконним обігом зброї, і її роль у цьому процесі неможливо переоцінити. Важливу роль відіграють також освітні програми, спрямовані на підвищення обізнаності населення щодо небезпек, пов'язаних з незаконним обігом зброї, і заохочення до співпраці з правоохоронними органами. Кримінальна поліція здійснює оперативно-розшукову діяльність, що включає в себе ідентифікацію, фіксацію, розслідування та ліквідацію каналів незаконного обігу зброї, а також взаємодію з іншими підрозділами правоохоронних органів. Важливим аспектом є розгляд міжнародної співпраці та правових ініціатив, спрямованих на посилення контролю за обігом зброї, а також на поліпшення координації між національними та міжнародними правоохоронними органами. Окремо виділяються проблеми, що виникають при

забезпеченні ефективного обміну інформацією та інтеграції нових технологій в процеси боротьби з незаконним обігом зброї.

Ключові слова: незаконний обіг зброї, кримінальне правопорушення, протидія, організовані групи, злочинні організації, боротьба з незаконним обігом зброї, міжнародна співпраця, обмін інформацією, органи протидії.

Frankiv V.V., Gelemei M.O. Organizational and legal foundations of the National Police of Ukraine's activities in combating the illegal circulation of firearms related to organized groups and criminal organizations.

The paper examines the key aspects related to this type of criminal activity, in particular the mechanisms of illegal arms distribution, methods of supply, and their use within organized criminal groups. The authors emphasize modern methods of combating the illegal circulation of arms, focusing on legal and technical instruments applied for the detection, suppression, and prevention of weapon proliferation among organized criminal groups. Attention is paid to the regulatory and legal framework governing police units' activities in the sphere of countering the illegal arms trade, which is based on international conventions, agreements, and domestic legislation. The activities of the key divisions of the National Police of Ukraine responsible for combating the illegal circulation of firearms are highlighted.

It is noted that the Criminal Police conduct operational and investigative activities, which include identifying, recording, investigating, and eliminating illegal arms trafficking channels, as well as cooperating with other law enforcement bodies. Particular emphasis is placed on preventive measures aimed at stopping the illegal arms trade, as such measures not only reduce the number of crimes related to violence but also help to prevent the emergence of new organized criminal groups. It is stressed that under current criminal circumstances, the Criminal Police occupy a central role in the system of combating illegal arms circulation, and their contribution to this process cannot be overestimated.

Educational programs also play an important role, as they are aimed at raising public awareness about the dangers of illegal arms trafficking and encouraging cooperation with law enforcement agencies. The Criminal Police carry out operational and investigative measures that involve the identification, recording, investigation, and elimination of illegal arms trafficking networks, while also maintaining interaction with other law enforcement divisions.

An important aspect is the consideration of international cooperation and legal initiatives aimed at strengthening arms control and improving coordination between national and international law enforcement bodies. Special attention is given to the problems that arise in ensuring effective information exchange and integrating new technologies into the processes of combating illegal arms trafficking.

Key words: illegal arms trafficking, criminal offense, counteraction, organized groups, criminal organizations, combating arms trafficking, international cooperation, information exchange, law enforcement bodies.

Постановка проблеми. У сучасних умовах боротьба з незаконним обігом зброї є однією з найбільш актуальних та складних проблем правоохоронних органів України та світу. Незаконне володіння, зберігання та обіг зброї можуть стати серйозною загрозою національній безпеці, сприяти підвищенню рівня злочинності та тероризму, а також створити додаткові труднощі у забезпеченні правопорядку. Водночас боротьба з цією проблемою потребує комплексного підходу та взаємодії різних правоохоронних органів, серед яких важливу роль відіграє кримінальна поліція.

Кримінальна поліція як спеціалізований підрозділ є основним органом, що проводить оперативно-розшукову діяльність, займається розкриттям злочинів, пов'язаних із незаконним обігом зброї, а також взаємодіє з іншими правоохоронними та спеціальними органами для забезпечення ефективності заходів протидії цьому виду злочинності. Враховуючи актуальність цієї проблеми, важливо детально дослідити роль кримінальної поліції в системі протидії незаконному обігу зброї, а також оцінити ефективність її діяльності в рамках боротьби з цим злочинним явищем.

Метою статті є аналіз діяльності підрозділів Національної поліції як одного з основних органів протидії незаконному обігу зброї в Україні, вивчення її функцій, методів роботи та взаємодії з іншими правоохоронними органами. Визначення організаційно-правових засад діяльності НПУ у протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, а також оцінка ефективності реалізованих заходів підрозділів НПУ у сфері забезпечення належного рівня безпеки та правопорядку.

Посилання на сучасні дослідження та публікації. Теоретичну базу дослідження становлять монографічні праці українських та зарубіжних учених-дослідників, таких як: О.О. Байов, В.В. Босенко, Д.Є. Завідонов, В.М. Матвійченко, А.В. Науменко, В.В. Ніжнов, М.В. Підболячний, В.В. Проскурнін, В.В. Ремський, В.Г. Севрук, М.Т. Сінетар, Ю.О. Сидоренко, І.С. Стіхарна, М.О. Торохтін; А.М. Зюков, Н.М. Карькіна, І.Х. Касаєв, М.О. Касьяненко, І.М. Картоєв та ін.

Виклад основного матеріалу. Незаконний обіг зброї є однією з найбільших загроз національній безпеці України та багатьох інших країн світу. Зростання рівня злочинності, пов'язаної із застосуванням незаконної зброї, зумовлює потребу у боротьбі з таким явищем на всіх етапах – від попередження до розслідування та покарання правопорушників. В умовах сучасної кримінальної ситуації кримінальна поліція займає центральне місце в структурі боротьби з незаконним обігом зброї, і її роль у цьому процесі неможливо переоцінити. Кримінальна поліція здійснює оперативно-розшукову діяльність, що включає в себе ідентифікацію, фіксацію, розслідування та ліквідацію каналів незаконного обігу зброї, а також взаємодію з іншими підрозділами правоохоронних органів.

Кримінальна поліція здійснює свою діяльність у рамках загального законодавства України, зокрема у відповідності до Кримінального кодексу України [9], Законів України «Про національну поліцію» [13] та «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю» [12]. Основними завданнями кримінальної поліції у протидії незаконному обігу зброї є розкриття злочинів, пов'язаних із незаконним виробництвом, зберіганням та обігом зброї, а також профілактика цих злочинів шляхом попередження виникнення ознак злочинної діяльності ще до її вчинення [1, с. 9]. Для цього застосовуються різноманітні методи оперативної роботи, включаючи заходи з розвідки, стеження, прослуховування та інші засоби, дозволені законом.

Одним із висновків діяльності кримінальної поліції є взаємодія з іншими правоохоронними органами, такими як Служба безпеки України, Державна прикордонна служба, а також міжнародні організації, які сприяють боротьбі з незаконним обігу зброї. Важливим елементом такої взаємодії є повідомлення про канали постачання зброї, зловмисників та злочинні угруповання, які займаються незаконним обігом зброї. Завдяки такій співпраці досягається значний ефект у боротьбі зі злочинними організаціями, що містять поставки зброї на територію країни, а також у розкритті та ліквідації таких злочинців на міжнародному рівні [2, с. 99].

Нормативно-правові заходи діяльності кримінальної поліції у сфері боротьби з незаконним обігу зброї базуються на міжнародних конвенціях і угодах, а також на внутрішньодержавному законодавстві. Таким чином, Україна є підписантом Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності, що включає в себе положення про боротьбу з незаконним обігу зброї, а також ратифікувала Угоду про співпрацю у боротьбі з незаконним обігу зброї, боєприпасів і вибухових матеріалів у рамках СНД. Ці міжнародні документи пропонують основні напрямки діяльності правоохоронних органів у сфері боротьби з незаконним обігу зброї і забезпечують можливість для міжнародного співробітництва в цій сфері [3, с. 202].

Практична діяльність підрозділів кримінальної поліції у боротьбі з незаконним обігу зброї передбачає використання спеціальних тактичних і технічних засобів, а також висококваліфікованих кадрів для виконання операцій по викриттю та затриманню осіб, які займаються виробництвом, зберіганням та збутом незаконної зброї. Оперативно-розшукові включають у себе також перевірку інформації про канали постачання зброї, а також проведення обшуків, вилучень та арештів, що містяться відповідно до вимог законодавства. Окремо варто відзначити важливість організації роботи зі збору доказів для подальшого судового розгляду справ, які передбачають серйозні кримінальні покарання за незаконний обіг зброї [4, с. 90].

Загалом діяльність кримінальної поліції в цій сфері потребує постійного удосконалення та адаптації до нових викликів, таких як міжнародна торгівля зброєю, нові види нелегальної зброї та сучасні методи її транспортування. Одночасно для підвищення ефективності боротьби з незаконним обігу зброї важливо виконати всі аспекти – від правових і організаційних до технічних і міжнародних аспектів цієї проблеми.

Крім того, ефективність боротьби з незаконним обігу зброї значною мірою залежить від постійного вдосконалення законодавчих актів, які регулюють цю сферу. На сьогодні в Україні державні нормативно-правові акти, які пропонують порядок володіння, зберігання та обігу зброї. одночасно, Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі ци-

вільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю» регламентує правові основи її обороту на території держави, але за умов постійно змінених загроз необхідно оперативно коригувати законодавство відповідно до нових викликів. Окремо слід відзначити важливість змін до Кримінального кодексу України, які починають більші судові санкції для осіб, які незаконно зберігають або надають зброю, а також для організаторів каналів постачання зброї. Підрозділи кримінальної поліції активно ініціюють та підтримують пропозиції удосконалення правової бази в цьому напрямку, зокрема вдосконалення механізмів перевірки наявності зброї у населення та більш жорсткого контролю за її обігом.

Окрім удосконалення законодавчої бази, кримінальна поліція повинна використовувати новітні технології в боротьбі з незаконним обігом зброї. Сучасні методи, такі як використання безпілотних літальних апаратів (BPLA) для моніторингу території, аналіз даних за допомогою великих даних (Big Data), використання хмарних технологій для зберігання та обміну інформацією, а також застосування біометричних методів для ідентифікації осіб, можуть значно підвищити ефективність боротьби з незаконним обігом зброї [5, с. 85]. Застосування таких технологій дозволяє оперативно виявляти порушення, аналізувати рухи підозрілих осіб і груп, виявляти нові канали поставок нелегальної зброї, що дозволяє кримінальній поліції швидше реагувати на зміни в кримінальній ситуації.

Проблема незаконного обігу зброї, здійснюваного організованими групами та злочинними організаціями, є однією з найактуальніших у сфері кримінального права та боротьби з організованою злочинністю. Науковці в Україні та за її межами приділяють значну увагу вивченню цієї проблеми, зокрема в контексті розробки нових правових інструментів і методів боротьби з незаконним обігом зброї. Перш за все, необхідно зазначити, що незаконний обіг зброї є одним із основних елементів діяльності організованих злочинних груп та транснаціональних злочинних організацій. В Україні дослідження цієї теми активно розвиваються вітчизняними науковцями, зокрема А.О. Балюра, який акцентує увагу на важливості посилення міжнародної співпраці у боротьбі з нелегальним обігом зброї [1, с. 9].

Одним із ключових напрямків у дослідженні цієї проблеми є правові механізми, що забезпечують боротьбу з незаконним обігом зброї, як на рівні національних законодавств, так і на міжнародному рівні. Окремі дослідники, такі як А.А. Ганжа, наголошують на необхідності адаптації національних правових систем до міжнародних стандартів у цій сфері, зокрема в рамках міжнародної конвенції ООН та Європейського Союзу [2, с. 112]. Зокрема, роль спеціалізованих правоохоронних органів, таких як поліція, служби безпеки та митні органи, є визначальною у боротьбі з цим видом злочинної діяльності, оскільки незаконний обіг зброї, як правило, супроводжується корупційними проявами та організованими злочинними мережами, що діють на рівні кількох країн.

Сучасні методи боротьби з незаконним обігом зброї включають використання новітніх технологій, таких як системи моніторингу, аналізу великих даних, а також створення міжнародних баз даних для обміну інформацією між правоохоронними органами різних країн. В.І. Гончаренко підкреслює важливість застосування таких інструментів у протидії незаконним схемам торгівлі зброєю, які використовуються організованими злочинними групами для переміщення та реалізації зброї на чорному ринку [3, с. 77].

Особливу увагу варто приділити профілактичним заходам, спрямованим на попередження незаконного обігу зброї, оскільки це дозволяє не тільки зменшити кількість злочинів, пов'язаних з насильством, а й запобігти виникненню нових організованих злочинних угруповань. На думку В.В. Ярмоленко, важливим аспектом є вдосконалення правових норм, які стосуються контролю за обігом зброї, а також заходи, спрямовані на протидію незаконному обігу через кордони держав [4, с. 125]. Боротьба з нелегальним обігом зброї також потребує тісної співпраці між правоохоронними органами різних країн та використання спеціалізованих міжнародних угод, таких як Конвенція ООН щодо боротьби з організованою злочинністю та Протокол проти незаконного обігу зброї.

Розвиток наукових досліджень у сфері протидії незаконному обігу зброї, що здійснюється організованими групами та злочинними організаціями, також передбачає увагу до важливих аспектів правозастосовчої практики. Професор М.В. Семененко акцентує увагу на необхідності посилення юридичної відповідальності за участь у незаконному обігу зброї, пропонуючи детальніше вивчити новітні методи боротьби з цим видом злочинної діяльності, зокрема, через запровадження криміналізації дій, пов'язаних із організацією каналів постачання зброї [6, с. 140]. У цьому

контексті важливою є необхідність адаптації національних законів до змінюваних умов, зокрема, до змін у міжнародних угодах, таких як Протокол ООН щодо незаконного обігу вогнепальної зброї.

Зокрема, до важливих аспектів віднесено вивчення практики реалізації кримінальних санкцій, пов'язаних з незаконним обігом зброї, через призму конкретних кейсів та судової практики, що є важливим для розвитку кримінального права. Окремо слід зазначити важливість забезпечення ефективного контролю за митним обігом зброї та координацію дій між митними органами та правоохоронними структурами. На думку А.І. Шевченка, успіхи в боротьбі з незаконним обігом зброї в Україні значною мірою залежать від здатності органів влади ефективно координувати свої дії на рівні з міжнародними інституціями, такими як Інтерпол та Європол [7, с. 59]. Важливим є також дослідження впливу політичних факторів на ефективність боротьби з цим видом злочинної діяльності, адже слабкість законодавчого контролю і корупційні ризики можуть істотно знижувати ефективність правозастосування.

З наукової точки зору, важливим аспектом є розгляд впливу економічних та соціальних факторів на розвиток організованих злочинних груп, які займаються незаконним обігом зброї. Дослідники, такі як С.А. Олійник, підкреслюють необхідність врахування економічних чинників у розробці комплексних заходів для боротьби з цим видом злочинів. За словами Олійника, такі фактори, як нерівність, безробіття та соціальна напруга, створюють умови для формування злочинних груп, здатних організовувати та координувати незаконний обіг зброї на міжнародному рівні [8, с. 103]. Підвищення рівня економічної стабільності та соціальної інтеграції, на думку дослідника, може значно зменшити попит на нелегальні зброю та обмежити можливості організованих злочинних груп.

Іншим важливим напрямком є розвиток спеціалізованих правоохоронних структур, таких як підрозділи боротьби з організованою злочинністю, які повинні мати необхідні ресурси та підготовку для роботи з такими злочинами. Як зазначає О.В. Рибалко, створення ефективної оперативно-розшукової системи, здатної прогнозувати і переривати канали постачання зброї, є критичним елементом у боротьбі з організованими злочинними групами. Зокрема, він акцентує увагу на необхідності створення інтегрованих інформаційних систем для обміну даними між різними державними органами [10, с. 91]. Ці системи можуть включати не лише бази даних про незаконний обіг зброї, але й інші елементи, які дозволяють оперативно реагувати на нові загрози та своєчасно припиняти злочинну діяльність.

Поряд із силовими заходами важливою складовою стратегії боротьби з незаконним обігом зброї є активна участь громадськості в профілактиці цих злочинів. Як зазначає І.М. Лукашев, розвиток співпраці між правоохоронними органами та громадськими організаціями допомагає не лише виявляти злочинців, але й знижувати соціальну толерантність до таких злочинів в суспільстві. Важливу роль відіграють також освітні програми, спрямовані на підвищення обізнаності населення щодо небезпек, пов'язаних з незаконним обігом зброї, і заохочення до співпраці з правоохоронними органами [11, с. 45].

Таким чином, наукові розробки в сфері протидії незаконному обігу зброї, здійснюваному організованими групами та злочинними організаціями, продовжують розвиватися, охоплюючи різні аспекти цієї складної проблеми. Науковці акцентують увагу на необхідності комплексного підходу до боротьби з цією злочинною діяльністю, що включає правові, технологічні, соціальні та економічні інструменти.

На рівнях практичної діяльності важливо також забезпечити високий рівень підготовки кадрів кримінальної поліції, здатних ефективно реагувати на нові методи протидії незаконному обігу зброї. Для цього вкрай необхідно проводити регулярне навчання співробітників кримінальної поліції, вивчати досвід зарубіжних колег і впроваджувати нові методики розслідування, що включають елементи міжнародної співпраці [5]. Крім того, робота з іншими країнами у питаннях обміну інформацією про канали контрабанди зброї, а також участь у міжнародних європейських тренінгах і конференціях, де обговорюються новітні заходи боротьби з незаконним обігу зброї, може значно підвищити методи кваліфікації українських поліцейських.

Невід'ємною частиною боротьби з незаконним обігу зброї є заходи щодо ліквідації джерел її постачання та виробництва. Участь кримінальної поліції в операціях, спрямованих на припинення діяльності підпільних виробників зброї, а також боротьба з контрабандними каналами, які постачають зброю з-за кордону, є одними з центральних напрямків роботи. Для цього необхідно

тісно співпрацювати з прикордонними службами, митними органами та міжнародними правоохоронними структурами, такими як Інтерпол та Європол, що дозволяє оперативно виявляти та ліквідовувати кримінальні угруповання, які займаються постачанням зброї в Україну.

Висновок. Таким чином, організаційно-правові засади діяльності Національної поліції України у протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, пов'язаному з організованими групами та злочинними організаціями, є складним комплексом нормативно-правових приписів, організаційних механізмів і практичних заходів, спрямованих на забезпечення публічної безпеки та зниження рівня криміналізації суспільства. Ефективна діяльність НПУ у цій сфері ґрунтується на поєднанні національного законодавства з міжнародно-правовими актами, що створює передумови для належної міждержавної співпраці у боротьбі з транснаціональними каналами незаконного розповсюдження зброї. Особливу роль відіграють превентивні заходи, спрямовані на формування у населення правосвідомості та підвищення рівня довіри до правоохоронних органів, що дозволяє активніше залучати громадян до протидії незаконному обігу зброї. Подальше вдосконалення організаційно-правових засад діяльності НПУ у цій сфері потребує впровадження новітніх технологій моніторингу та контролю, а також розширення інституційної спроможності поліції у боротьбі з організованими формами злочинності, що займаються незаконним обігом зброї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Балюра А.О. Правові та організаційні основи здійснення оперативно-розшукової протидії злочинності оперативними підрозділами Національної поліції України. 2018. С. 90.
2. Ганжа А.А. Науковий генезис проблеми протидії оперативними підрозділами ОВС України діяльності організованих злочинних груп, які готують вчинення крадіжок із квартир громадян. *Право і Безпека*. 2013. № 3(50). С. 65–67.
3. Гіденко Євгеній Сергійович, Кароліна Сергіївна Резніченко. Незаконний обіг вогнепальної зброї—порушення прав та законних інтересів громадян: проблема та шляхи її вирішення в Україні. 2021. С. 99.
4. Гордієнко В.О. Стан наукової розробленості протидії злочинам проти власності, що вчиняються радикально налаштованими особами. *Форум права*. 2015. № 5. С. 60–65.
5. Діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї: навч.-практ. посібник / Фоменко А.Є., Бахчев К.В., Дудоров О.О., Камішанський О.Ю., Бочковий О.В. та ін. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 112 с.
6. Довбня Л.С. Кримінально-правові аспекти протидії незаконному обігу зброї в Україні. Сумський державний університет, 2020. С. 202.
7. Жаровська Г.П. Транснаціональна організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, протидія: монографія. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2018. 567 с.
8. Кисельов А.О. Особливості документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортним засобом. Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики: матеріали. Всеукраїнської наук.-практ. конф. 19 жовт. 2018 р. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018.
9. Кримінальний кодекс України. Закон України від 5 квітня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1209>.
10. Морозова Я.О. Наукова розробленість оперативно-розшукової протидії підрозділів кримінальної поліції організованій злочинності загально-кримінальної спрямованості. *Право і Безпека*. 2016. № 3. С. 74–79.
11. Павленко С.О. Аналіз сучасного стану наукових досліджень проблем оперативно-розшукової тактики. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 2 (107). С. 105–122.
12. Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю. Закон України 20 серпня 2024 року № 3899-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3899-20#Text>.
13. Про національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.